

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรเทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี*
BUDDHADHAMMA APPLICATION FOR PROMOTE PERSONNEL
PERFORMANCE KHLONG DON LUANG MUNICIPALITY, PATHUM THANI

นุชนาถ เรืองจิตตรี, สมบัติ นามบุรี, สุริยา รักษาเมือง
Nutchanat Roengjittree, Sombat Namburi, Suriya Raksamueng
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: sodaandhoney@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. ศึกษาระดับสมรรถนะเทศบาลเมืองคลองหลวง 2. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองคลองหลวง และ 3. แนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลเมืองคลองหลวง โดยการวิจัยเชิงผสมวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 222 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ข้อ 1 คำถามข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล 2 แบบสอบถามหลักพระธรรม 3 แบบสอบถามการปฏิบัติงาน 4 เป็นแบบสอบถามปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และสถิติอนุมานหาค่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และศึกษาภาคสนาม ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกแล้วนำมาสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัยพบว่า 1. สมรรถนะการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร พบว่าหลักพระธรรม โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลเมืองคลองหลวง อยู่ระดับสูงมาก และ 3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะ มี 3 แนวทาง ได้แก่ การปฏิบัติงาน ด้านปัญญาพละ ความสามารถวิเคราะห์สถานการณ์

สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานได้ ด้านวิริยะพละ คือ มีจิตแน่วแน่ มีความอดทน ตั้งใจทำผลงานที่ทำบุคคลที่มีจิตใจมุ่งมั่น และมุ่งมั่นในเป้าหมาย ด้านวัชชพละ ความรับผิดชอบโปร่งใส ตรวจสอบได้บุคคลที่มีความรับผิดชอบในงานที่ทำ ด้านสังคหพละ เอาใจใส่ต่อสวัสดิภาพและความเป็นอยู่ของบุคลากรอย่างทั่วถึงบุคคลที่ใส่ใจ ดูแลอย่างเต็มที่

คำสำคัญ: ส่งเสริม; หลักพระธรรม; สมรรถนะการปฏิบัติงาน

Abstract

Objectives of this research article were: 1. To study the level of performance competency among personnel of Khlong Luang Town Municipality, 2. To examine the relationship between Buddhist principles and personnel performance competency, and 3. To propose guidelines for applying Buddhist principles to enhance the performance competency of personnel of Khlong Luang Town Municipality, conducted by the mixed methods. The quantitative data were collected from 222 samples, determined using Taro Yamane's (1973) formula. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The quantitative research, data were collected with questionnaires consisting of four parts: 1. demographic information, 2. Baladhamma, Buddhist strength principles, 3. performance competency, and 4. problems, obstacles, and recommendations. For the qualitative research, data were collected from 10 key informants purposefully selected. In-depth interviews were conducted, and the data were analyzed using descriptive interpretation. Inferential statistics, including Pearson's correlation coefficient, were analyzed using statistical software. The qualitative findings were synthesized according to the research objectives.

Findings were as follows 1. The overall level of personnel performance competency was at the highest level. 2. The relationship between Buddhist principles and personnel performance competency showed that the overall practice of Baladhamma had a very strong positive correlation with the performance competency of personnel of Khlong Luang Town Municipality and 3. The guidelines for the development of operational

competence were found that in terms of intelligence, physical education, the ability to analyze environmental situations related to work. Physical education was to have a firm mind, patience, intentionally doing the work of a person with a stable mind and commit to the goal. To verify the person who was responsible for the work done. In the field of health; paying attention to the welfare and well-being of personnel, the people who care and take full care of them thoroughly.

Keywords: Promote; Bala-Dhamma; Performance

บทนำ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะเป็นทางการและมีอำนาจในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งย่อมส่งผลต่อความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ ทั้งในด้านการตัดสินใจ การถือครองทรัพย์สิน งบประมาณและการมีอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจน รวมถึงการมีบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหารที่มาจากกรเลือกตั้งของประชาชน ทำหน้าที่ให้บริการประชาชนในพื้นที่ที่กำหนดอย่างชัดเจน โดยองค์กรที่ได้รับการถ่ายโอนอำนาจจากรัฐและสามารถดำเนินกิจการได้ด้วยตนเองนี้ คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ณัฐศรีณย์ ชุมวรฐายี, 2560) เทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายปีและแผนพัฒนาระยะ 3 ปี โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และภารกิจขององค์กร ทั้งนี้ได้ดำเนินการประเมินข้าราชการตามมาตรฐานตำแหน่ง และส่งเสริมให้ข้าราชการเข้ารับการอบรมตามหลักสูตรในแต่ละสายงาน (สนธิ เตชานันท์, 2519) อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่ามีปัญหาสำคัญในเชิงพื้นที่ เช่น การนำสมรรถนะมาใช้จริงในกระบวนการฝึกอบรมบุคลากรยังไม่เป็นระบบ การจัดทำ Training Roadmap ขาดความชัดเจนในด้านระยะเวลาและเป้าหมาย รวมถึงยังไม่มี การประเมินช่องว่างของสมรรถนะ (Competency Gap) รายบุคคลก่อนจัดอบรม นอกจากนี้ บุคลากรบางคนยังขาดทักษะความรู้ ความเข้าใจที่จำเป็นต่อการใช้งานเครื่องมือในการปฏิบัติงาน อีกทั้งมีข้อจำกัดด้านจำนวนบุคลากร ทำให้บางคนต้องรับผิดชอบงานที่อยู่นอกเหนือจากขอบเขตตำแหน่ง ทำให้คุณภาพของงานที่ออกมายังมีจุดบกพร่องอยู่ ปัญหาเชิงบริหารอีกประการหนึ่ง คือ บุคลากรส่วนหนึ่งยังไม่เข้าใจเป้าหมาย ภารกิจ และวิสัยทัศน์ของเทศบาลอย่างชัดเจน อีกทั้ง ยังขาดกรอบคุณธรรมในการทำงานร่วมกับความรู้ด้านพระพุทธศาสนา ผู้บริหารจึงควรมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องจริยธรรมและความรักในงานมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน ผ่านการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการอบรมโดยวิทยากรผู้มี

ประสบการณ์ในการถ่ายทอดหลักพุทธธรรมให้เข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานได้จริง (พระมหานูวัฒน์ อนุตฺตโร, 2565)

จากบริบทปัญหาดังกล่าว การนำหลักพระธรรมมาใช้ในการเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรถือเป็นแนวทางที่เหมาะสม เนื่องจากพระธรรมเป็นหลักธรรมที่ช่วยเสริมพลังจิตใจ ส่งเสริมให้เกิดความมั่นคงในการทำงาน โดยเฉพาะกับผู้บริหารหรือผู้นำที่ต้องใช้คุณธรรมในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมาย และสามารถบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างมีคุณภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์ทั้งในด้านการกำหนดแนวนโยบายและการวางแผนการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีสมรรถนะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดรับกับปัญหาและบริบทของพื้นที่ พร้อมทั้งสามารถเป็นต้นแบบให้แก่หน่วยงานอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรของเทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง จำนวนทั้งสิ้น 497 คน (เทศบาลเมืองคลองหลวง, 2567)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างในเทศบาลเมืองคลองหลวง ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานหลักภายในองค์กร ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของ Yamane (1973) ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 210 คน

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยใช้การเลือกแบบเจาะจง เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูปหรือคน ประกอบด้วย ผู้บริหารทางการเมือง จำนวน 1 คน ผู้บริหารข้าราชการประจำ จำนวน 1 คน ข้าราชการปฏิบัติงาน จำนวน 2 คน นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 2 คน นักวิชาการพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูปหรือคน ตัวแทนประชาชนหรือผู้รับบริการ จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามที่ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลระดับความเห็นต่อหลักพระธรรม (ปัญญาพละ วิริยะพละ อนวัชชพละ และสังคหะพละ) ระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3-5 ท่าน แล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ (Index of Item-Objective Congruence: IOC) โดยยอมรับค่าที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ความเชื่อมั่น (Reliability) ตรวจสอบโดยการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างขนาด 30 คน ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจริง และคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งต้องมีค่ามากกว่า 0.70 จึงถือว่าน่าเชื่อถือ

3.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างโดยออกแบบประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย และผ่านการตรวจสอบความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้จริง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยแจกจ่ายแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 222 คน และได้แบบสอบถามกลับมา จำนวน 210 ชุด ซึ่งถือว่าเพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 10 คนหรือรูป และบันทึกข้อมูลเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิจัยเชิงปริมาณ วิเคราะห์ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

5.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อหาแนวทางและข้อเสนอที่เป็นรูปธรรม

ผลการวิจัย

1. ระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานโดยภาพรวม

ที่	การพัฒนาสมรรถนะการบริหาร	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.	การมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.43	0.67	มาก
2.	บริการที่ดี	4.44	0.67	มาก
3.	การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	4.42	0.67	มาก
4.	การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม	4.43	0.65	มาก
5.	การทำงานเป็นทีม	4.43	0.67	มาก
ภาพรวม		4.43	0.65	มาก

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บริการที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.67) รองลงมา การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$ S.D.=0.67) ถัดมาได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.43$ S.D.=0.65) และการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.67) ตามลำดับ เมื่อแยกเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักคุณธรรม กับการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริม สมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม					
		สมรรถนะการปฏิบัติงาน	1.ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	2.ด้านบริการที่ดี	3.ด้านการส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ	4. การยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรมและจริยธรรม	5.ด้านการทำงานเป็นทีม
หลักคุณธรรม		.972**	.969**	.932**	.957**	.958**	.947**
1. ปัญญาผละ		.933**	.932**	.890**	.923**	.925**	.904**
2. วิริยผละ		.963**	.946**	.923**	.944**	.956**	.950**
3. อนุวัชผละ		.953**	.952**	.925**	.936**	.940**	.927**
4. ด้านสังคหะผละ		.939**	.946**	.904**	.927**	.915**	.911**

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพระธรรมกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า หลักพระธรรมโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากร เทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ในระดับระดับสูงมาก ($R=0.972^{**}$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัญญาพละ กำลังแห่งความรู้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอยู่ในระดับสูงมาก ($R=0.933^{**}$) รองลงมาคือ วิริยะพละ กำลังคือความเพียร มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก ($R=0.963^{**}$) อดวิชชพละ กำลังคือกรรมที่ไม่มีโทษ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับระดับสูงมาก ($R=0.953^{**}$) และสังคหพละ กำลังคือการสงเคราะห์ มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกในระดับสูงมาก ($R=0.939^{**}$) ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรโดยบูรณาการหลักพระธรรมพบว่าการมุ่งผลสัมฤทธิ์หมายถึงการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง มุ่งมั่น บากบั่น ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค จนบรรลุเป้าหมายของงานอย่างมีประสิทธิภาพการให้บริการที่ดี คือ การให้บริการด้วยความเต็ม สร้างความประทับใจ และส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพแสดงถึงความเข้าใจในโครงสร้างองค์กร นโยบาย และขั้นตอนงานอย่างลึกซึ้ง ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมั่นใจ มีระบบ และแม่นยำการทำงานเป็นทีมคือการเปิดใจรับฟัง ร่วมปรึกษา และเรียนรู้จากกันอย่างสม่ำเสมอ เสริมสร้างความสามัคคี และเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานร่วมกันในทีม โดยได้มีการนำหลักหลักพระธรรมมาใช้ในการส่งเสริมการปฏิบัติงาน คือ ด้านปัญญาพละ กำลังคือปัญญา คือ ความสามารถวิเคราะห์สถานการณ์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานได้บุคคลที่มีความสามารถในการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน รวมถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อาจมีผลต่อผลลัพธ์ของงาน ด้านวิริยะพละ กำลังคือความเพียร คือ มีจิตแน่วแน่ มีความอดทน ตั้งใจใฝ่สัมฤทธิ์ผลในงานที่ทำบุคคลที่มีจิตใจมั่นคงและมุ่งมั่นในเป้าหมาย มีความอดทนที่จะเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ พร้อมทั้งมุ่งมั่นทำงานจนกว่าจะได้ผลลัพธ์ที่ต้องการ ด้านอดวิชชพละ กำลังคือกรรมที่ไม่มีโทษ คือ ความรับผิดชอบโปร่งใส ตรวจสอบได้บุคคลที่มีความรับผิดชอบในงานที่ทำ และพร้อมเปิดเผยข้อมูลทุกขั้นตอน การดำเนินการให้สามารถตรวจสอบได้อย่างชัดเจน ไม่มีการปิดบังหรือหลบเลี่ยงความผิด ด้านสังคหพละ กำลังแห่งการสงเคราะห์ คือ เอาใจใส่ต่อสวัสดิภาพและความเป็นอยู่ของบุคลากรอย่างทั่วถึงบุคคลที่ใส่ใจและดูแลความสุขความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมงานอย่างเต็มที่ ไม่เพียงแต่ให้ความสำคัญกับงาน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านบริการที่ดี ด้านการยึดมั่นในความถูกต้องชอบธรรม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการส่งมอบความเชี่ยวชาญในงานอาชีพเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ บุคลากรให้ความสำคัญกับการให้บริการประชาชนอย่างมีคุณภาพ โปร่งใส และยึดหลักคุณธรรมจริยธรรมในการทำงาน อีกทั้งยังมีการทำงานร่วมกันและเรียนรู้ต่อเนื่องจากประสบการณ์ในการทำงานสอดคล้องกับ งานวิจัยของภวัต นิตยโฆต (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะตามหลักพละ 4 ของบุคลากรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา ที่พบว่า บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวโน้มด้านคุณธรรม ความมุ่งมั่น และจริยธรรมในการทำงานในระดับที่ยังต้องพัฒนา ซึ่งสนับสนุนแนวโน้มของงานวิจัยฉบับนี้ที่แสดงให้เห็นว่าการยกระดับสมรรถนะต้องอาศัยกระบวนการพัฒนาเชิงระบบ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักพละธรรมกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองคลองหลวง จังหวัดปทุมธานีผลการวิจัยพบว่า หลักพละธรรมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสมรรถนะการปฏิบัติงานในระดับมาก โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ปัญญาพละ วิริยพละ อดวัชชพละ และสังคหพละเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ บุคลากรที่มีความรู้และใช้ปัญญาในการวิเคราะห์งาน มีความมุ่งมั่นอดทน ซื่อสัตย์รับผิดชอบ และมีน้ำใจช่วยเหลือกันในองค์กร ย่อมส่งผลต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิมุข เสมสฤชต์ (2567) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลการบริหารงานของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเยาวภา รุ่งเรือง (2567) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการส่งเสริมการบริหารงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่พบว่า ที่ชี้ให้เห็นว่าหลักพละธรรมมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิผลการบริหารงาน โดยเฉพาะด้านปัญญา ความเพียร และจิตอาสาในการปฏิบัติงานของบุคลากรภาครัฐ

3 แนวทางการประยุกต์หลักพละธรรมเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองคลองหลวงผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริมสมรรถนะสามารถทำได้โดยการบูรณาการหลักพละธรรมทั้ง 4 เข้ากับสมรรถนะหลัก ได้แก่ปัญญาพละ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ วางแผน และประเมินผลการปฏิบัติงานวิริยพละ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรทำงานด้วยความมุ่งมั่น ไม่ย่อท้ออดวัชชพละ ส่งเสริมความรับผิดชอบและโปร่งใสในหน้าที่สังคหพละ สนับสนุนบรรยากาศการทำงานเป็นทีม ช่วยเหลือเกื้อกูลเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ การปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องอาศัยการร่วมแรงร่วมใจของ

ทุกภาคส่วน ซึ่งต้องมีทักษะ ความรู้ ทักษะคนดี และคุณธรรมควบคู่กันไปสอดคล้องกับงานวิจัยของชญณา ศิริภิรมย์ (2565) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานในธุรกิจขายปลีกขนาดเล็กในจังหวัดปทุมธานี และ สุจิตตรา สวาทยานนท์ (2566) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานในธุรกิจขายปลีกขนาดเล็กในจังหวัดปทุมธานี พบว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้วยการบูรณาการพุทธธรรมในบริบทของการบริหารจัดการสมัยใหม่ เพื่อสร้างองค์กรที่มีความยั่งยืน

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการสอบถามกับบุคลากรและการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สามารถสรุปเป็นภาพองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย ดังปรากฏเป็น THEC : MODEL สรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ทีม (TEAM) การทำงานร่วมกับผู้อื่นในทีมเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยใช้ทักษะและคุณสมบัติที่เหมาะสมในการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมมือกับสมาชิกในทีม เพื่อแบ่งปันความคิดเห็น แก้ไขปัญหา ความยืดหยุ่นในการทำงานร่วมกับทีมในสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกสถานการณ์

และหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทีม ความสามารถในการทำงานร่วมกันช่วยให้ทีมสามารถใช้ความสามารถและทรัพยากรของแต่ละคนอย่างเต็มที่

ซื่อสัตย์ (HONEST) การทำงานด้วยความตั้งใจและความพยายามในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยความตั้งใจและทุ่มเทในการทำงานจนสำเร็จตามที่ต้องการ บุคคลที่มุ่งมั่นจะมีความตั้งใจที่จะพัฒนาทักษะและความรู้ของตนเองอยู่เสมอ ไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค หรือปัญหาที่เกิดขึ้นความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจและความน่าเชื่อถือในตัวบุคคลและองค์กร ทั้งนี้เพื่อให้การทำงานมีทิศทางที่ชัดเจนและสามารถทำตามแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มุ่งมั่น (COMMITTED) การทำงานด้วยความตั้งใจและความพยายามในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ด้วยความตั้งใจและทุ่มเทในการทำงานจนสำเร็จตามที่ต้องการความมุ่งมั่นจะสามารถตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงานและความพยายามที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายแม้ในสถานการณ์ที่ยากลำบาก การทำงานอย่างเต็มที่และไม่ย่อท้อ แม้จะต้องเผชิญกับความยากลำบากหรืออุปสรรค บุคคลที่มีความมุ่งมั่นจะพยายามทำงานให้เสร็จสิ้นตามกำหนด และให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

เชี่ยวชาญ (EXPERT) การปฏิบัติงานด้วยทักษะ ความรู้ และประสบการณ์ที่ลึกซึ้งในด้านที่เกี่ยวข้อง ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามมาตรฐานที่กำหนดบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญจะมีความรู้และทักษะในด้านที่ตนเองทำงานอยู่อย่างลึกซึ้ง สามารถทำงานได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ โดยไม่ต้องอาศัยคำแนะนำหรือการช่วยเหลือจากผู้อื่นในด้านนั้น ๆ ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การมีประสบการณ์ในการทำงานมากมายในสาขาหรือหน้าที่ที่ตนทำ จะช่วยให้คุณมีความสามารถในการตัดสินใจที่ดีขึ้นและสามารถรับมือกับสถานการณ์ที่หลากหลายได้อย่างมีความมั่นใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. กำหนดนโยบายการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรเทศบาลคลองหลวง โดยใช้ THEC Model ร่วมกับหลักพระธรรม 4 เพื่อยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานในมิติที่สำคัญ เช่น การบริการที่ดี ความถูกต้องชอบธรรม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการพัฒนาทักษะเชิงลึก
2. ควรกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ผู้มารับบริการด้วยท่าทีที่สุภาพอ่อนโยน
3. ควรกำหนดนโยบายความเข้าใจในโครงสร้างองค์กร เพื่อเพิ่มการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ควรส่งเสริมให้มีการวัดผลการปฏิบัติงานตาม เกณฑ์วัดผลสัมฤทธิ์ของส่วนราชการ
2. ควรส่งเสริมให้มีการสร้างสรรค์การให้บริการ เพื่อให้การบริการมี คุณค่าสำหรับ ผู้รับบริการ
3. ควรส่งเสริมให้มีการสามารถคาดการณ์แนวโน้มที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบและ กระบวนการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งเตรียมการรองรับและปรับตัวได้อย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการวิจัย ต่อยอดการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะให้มีความ เข้มแข็งยิ่งขึ้น โดยรูปแบบการวิจัยพัฒนาแบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร ในการปฏิบัติงาน การแก้ไขปัญหา ให้ประชาชน และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนให้มีประสิทธิภาพ สูงขึ้น
3. ควรศึกษาการส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยนทิศทางองค์กรให้เข้ากับกลยุทธ์เพื่อการ พัฒนาองค์กรในภาพรวม ให้เป็นกลยุทธ์ใหม่เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- ชญณา ศิริภิมย์. (2565). การส่งเสริมสมรรถนะบุคลากรของธุรกิจประกันวินาศภัยตาม แนวพระพุทธศาสนา (ดุष्ฎิณีพนธ์ปรัชญาดุष्ฎิณีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสน ศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ณัฐศรีณย์ ชุมวรฐายี. (2560). การพัฒนาสมรรถนะของนักบริหารและพัฒนาเมืองตาม ความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษากรณีจังหวัดปทุมธานี. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 12(1), 50-63.
- เทศบาลเมืองคลองหลวง. (2567). แผนอัตรากำลัง 3 ปี. สืบค้น 25 มกราคม 2567, จาก <https://khlongluang.go.th/public/list/data/detail/id/2448/menu/1196/page/1/catid/4>
- พระมหาอนุวัฒน์ อนุตตโร (คณฺเสน). (2565). การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนา สมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลเมืองวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ (สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ภวัต นิตยโชติ. (2560). *การพัฒนาสมรรถนะตามหลักผละ 4 ของบุคลากรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลา* (ดุขฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- เยาวภา รุ่งเรือง. (2567). *ประสิทธิผลการส่งเสริมการบริหารงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาของสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดฉะเชิงเทรา* (ดุขฎีนิพนธ์ปรัชญาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สนธิ เตชานันท์. (2519). *แผนพัฒนาการเมืองไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตยตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยเกษม.
- สุจิตตรา สวาทยานนท์. (2566). *พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานในธุรกิจขายปลีกขนาดเล็กในจังหวัดปทุมธานี* (ดุขฎีนิพนธ์ปรัชญาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อภิมุข เสมสฤณี. (2567). *พุทธบูรณาการเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลการบริหารงานของสถานีตำรวจภูธรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (ดุขฎีนิพนธ์ปรัชญาดุขฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis* (3rd ed.). New York: Harper and Row Publications.